

Skládkový poplatok je jedným z dôležitých nástrojov na presmerovanie toku odpadov od skládkovania smerom ku zhodnoteniu. Hoci jeho navýšenie čiastočne zvýši náklady na odpadové hospodárstvo obcí, dokáže však vygenerovať značné zdroje, ktoré pri vhodnom nasmerovaní môžu významne pomôcť triedenému zberu v obciach. Navyše znevýhodní skládkovanie, čo sa prejaví zvýšením zhodnocovania odpadov.

Dôležité však je, akým spôsobom sa tento nástroj nastaví a ako zapadne do celkového systému odpadového hospodárstva.

Zvýšenie poplatku za uloženie odpadov na skládku (ďalej len „skládkový poplatok“) je jedným z hlavných opatrení, ktoré odporúča Európska komisia Slovensku za účelom zlepšenia odpadového hospodárstva.

Skládkový poplatok chápeme ako jeden z dôležitých nástrojov na ekonomické znevýhodnenie skládkovania a teda posilnenie triedenia a zhodnocovania odpadov.

Aby však skládkový poplatok priniesol požadovaný efekt, je veľmi dôležité, ako sa tento nástroj nastaví.

Preto požadujeme:

- navyšovanie skládkového poplatku až po zavedení nástrojov na zlepšenie ekonomiky triedeného zberu v obciach

– napr. formou rozšírenej zodpovednosti výrobcov. Triedený zber je v súčasnosti vo väčšine prípadov pre obce drahší ako zneškodňovanie odpadov na skládke. Je to prirodzené, keďže triedený zber si vyžaduje viac operácií a je náročnejší na ľudskú prácu (zvozy viacerých komodít, dotriedňovanie, lisovanie, ...). Preto je nevyhnutné nastaviť odpadové hospodárstvo tak, aby ekonomika triedeného zberu nebola pre obce stratová.

- postupné každoročné navyšovanie skládkového poplatku, nie skokové zvýšenie.

Výrazné zvýšenie skládkového poplatku v priebehu 1 roka o 10 – 20 € na tonu komunálneho odpadu by mohlo spôsobiť neželaný efekt tvorby čiernych skládok, keďže občania, súkromné

subjekty, prípadne aj obce by neboli ochotné platiť vysoké sumy za uloženie odpadu na skládku a odpad by zneškodňovali nelegálnym spôsobom.

- rozdelenie skládkového poplatku a využitie vygenerovaných financií na predchádzanie vzniku odpadu a podporu triedeného zberu v obciach. Mnohé

obce, ktoré majú vo svojom katastri skládku, už pri súčasnej úrovni skládkového poplatku 4,98 €/t majú problém zmysluplne využiť financie, ktoré im zo skládkovania plynú. Ďalšie navýšenie skládkového poplatku a jeho ponechanie úzkej skupine obcí so skládkami by znamenalo na jednej strane mrhanie s financiami a na druhej strane premárnenie príležitosti podpory finančne podvyživeného sektora prevencie a triedeného zberu.

Preto je nutné, aby časť o ktorú sa poplatok navýši oproti súčasnému stavu bola nasmerovaná na financovanie opatrení na podporu predchádzania vzniku odpadu a na rozvoj triedeného zberu v obciach.

Ako zaťaží zvýšený skládkový poplatok rozpočty obcí?

Treba si uvedomiť, že skládkový poplatok tvorí len zlomok celkových nákladov na odpadové hospodárstvo obce.

Ak by sa zlepšila ekonomika triedeného zberu v obciach posilnením podpory či už z Recyklačného fondu (nárokovateľný príspevok), alebo formou rozšírenej zodpovednosti výrobcu v, vytvoril by sa priestor na zvyšovanie skládkov ého poplatku.

Na konkrétnom príklade jedného malého mesta s počtom 10 000 obyvateľov sme zisťovali, ako sa navýšenie skládkového poplatku prejaví na rozpočte odpadového hospodárstva mesta.

Skládkový poplatok

4,98 €/t

(súčasný stav)

7,00 €/t

10,00 €/t

15,00 €/t

Navýšenie skládkového poplatku

0,00 %

40,56 %

100,80 %

201,20 %

Navýšenie rozpočtu odpadového hospodárstva obce

0,00 %

2,04 %

5,08 %

10,13 %

Financie z navýšenia skládkového poplatku

0 €

3 636 000 €

9 036 000 €

18 036 000 €

Navýšenie skládkového poplatku o 100 % (10 €/t) by znamenalo zvýšenie výdavkov na odpadové hospodárstvo mesta len o 5 % a ak by mesto znížilo produkciu zmesového komunálneho odpadu zneškodňovaného na skládke napr. opatreniami na predchádzanie vzniku alebo zintenzívnením triedeného zberu, nárast výdavkov by mohol byť nižší.

Toto navýšenie by však vygenerovalo cca 9 mil. € ročne (pri produkcii 1,8 mil. t komunálneho odpadu na Slovensku), ktoré by boli potenciálne využiteľné na financovanie preventívnych opatrení na znižovanie tvorby komunálneho odpadu a na podporu triedeného zberu v obciach.

Preto pokladáme navýšenie skládkovacieho poplatku za dôležitý nástroj pre podporu predchádzania vzniku a zhodnocovania odpadov na Slovensku. Jeho pozitívny efekt však závisí od legislatívneho nastavenia systému odpadového hospodárstva.